

Gunoiştea de la Țânțăreni – bombă cu efect întârziat

La periferia satului Țânțăreni, raionul Anenii Noi, într-o groapă enormă, sunt depozitate toate deșeurile colectate în municipiul Chișinău. Zilnic, acolo sunt aduse zeci de tone de gunoaie. De ani de zile, locuitorii satului Țânțăreni solicită distrugerea acestei gunoiști, pentru că le este frică de o eventuală catastrofă ecologică ce ar putea surveni din cauza acestei gropi. Neliniștea lor a devenit și mai mare după ce acum doi ani a fost deteriorat digul protector al gunoiștii, satul riscând atunci să fie inundat de deșeuri.

Deși localitatea este despărțită de gunoiște de o câmpie mare, mirosul neplăcut al gunoaielor descompuse este resimțit de țânțăreneni pe timp de vânt. În astfel de zile, unii locuitori ai satului nici nu ies din casă. “Sunt astmatic și nu suport nici un fel de miros străin. În zilele în care bate vântul mă strădui să nu ies din casă, pentru că mi se face rău. Nu mai suport această gunoiște, care pare să fie un blestem pentru noi toți”, spune Vasile Malai, locuitor al satului Țânțăreni. Tot el zice că din cauza gunoiștii, apa din unele fântâni ale satului este poluată și are un gust neplăcut. “Ne vine foarte greu să prelucrăm pământul, pentru că o mulțime de sticle de plastic și pungi de polietilenă sunt aduse de vânt pe pământurile noastre. Uneori, pământul pare să fie nins cu sticle și cu pungi”, spune Maria Mazureanu, o altă locuitoare din Țânțăreni.

Locuitorii satului, sprijiniți de ONG-urile ecologiste din Republica Moldova, au făcut mai multe apeluri către autorități în vederea lichidării acestei gunoiști și a construcției unei întreprinderi de prelucrare a deșeurilor, - singura soluție ce ar pune capăt acestor probleme. Ediliile capitalei au susținut inițiativa respectivă, realizarea căreia, însă, necesită mijloace financiare considerabile de care Chișinăul nu dispune. Inițial, o companie germană s-a oferit să investească 100 de milioane de dolari în construcția unei asemenea uzine, după care a renunțat. “Potențialul investitor german a plecat de la noi din cauza politicii greșite a actualei guvernări. Cel puțin acest lucru mi l-au spus la despărțire”, a declarat primarul municipiului Chișinău, Serafim Urechean. Potrivit lui, construcția unei asemenea uzine reprezintă o necesitate stringentă, pe motiv că “gunoiștea de la Țânțăreni poate deveni o bombă din cauza supraîncărcării”. Acum, autoritățile moldovene au obținut acceptul unei companii americane de a finanța construcția unei uzine de prelucrare a deșeurilor. Menționăm că capacitatea gunoiștii de la Țânțăreni este de 40 mln. metri cubi. și ar putea fi epuizată către anii 2015-2017. Anual, în orașul Chișinău sunt colectate circa 700 mii metri cubi de deșeuri menajere.

“Gunoiştea de la Țânțăreni va prezenta, peste câțiva ani, un pericol iminent pentru băștinași. De fapt, și acum sunt resimțite consecințele negative ale acestei gropi. Din cauza concentrației mari, unele deșeuri menajere iau foc, emisiile de la ardere conținând substanțe extrem de toxice, cum ar fi dioxinul și furanul. De asemenea, nu este exclus ca peste un timp să se fisureze din nou dig protector și să cedeze sub presiunea celor peste 30 de milioane tone de deșeuri acumulate la Țânțăreni”, afirmă Vladimir Garaba, președintele Organizației Teritoriale Chișinău a Mișcării Ecologiste. Notăm că, anual, se cheltuiesc circa 300 mii de lei pentru întărirea digului de la Țânțăreni. O reparație capitală a lui ar necesita o sumă de circa 1 milion 700 mii de lei.

O altă problemă o constituie faptul că, actualmente, în Republica Moldova, nu există un poligon de înhumare a deșeurilor toxice. Din acest motiv, o parte din ele sunt transportate la gunoiștile menajere, fără avizul organelor abilitate. Bunăoară, acum un an, responsabilii Inspectoratului Ecologic de Stat au descoperit că în groapa din Țânțăreni este înhumată ilegal paraformaldehidă, substanță extrem de toxică, folosită la producerea explozibilului.

În Planul național de acțiuni în domeniul mediului, aprobat de Guvernul de la Chișinău încă în iunie 1996, gestionarea deșeurilor a fost declarată drept o problemă prioritară. De asemenea, în Strategia de dezvoltare social-economică a Republicii Moldova până în anul 2005 este menționată necesitatea „reducerii la maximum a acumulării deșeurilor menajere, selectarea și utilizarea lor ulterioară în calitate de materie primă secundară”. Totodată, și în Programul național de valorificare a deșeurilor de producție și a celor menajere este prevăzută importanța prelucrării deșeurilor în vederea utilizării lor ulterioare. Asigurarea durabilității mediului reprezintă unul din cele opt Obiective Milenare ale Dezvoltării, pe care Republica Moldova s-a asumat să le îndeplinească până în anul 2015.

DOSAR:

- Până în anul 2000, în republică, s-au acumulat circa 30 milioane tone de deșeuri de producție și menajere.
- Suprafața totală a terenurilor de depozitare a deșeurilor constituie 1.144 ha.
- În prezent, în Republica Moldova, sunt reciclate doar 18% din deșeuri.
- Potrivit datelor Inspectoratului Ecologic de Stat, din cele 1.784 de rampe de depozitare și neutralizare a deșeurilor, 1.453 nu corespund cerințelor.
- Anual, fiecărui locuitor ai Republicii Moldova îi revine câte 400 kg. de deșeuri menajere.
- Locuitorii municipiului Chișinău aruncă, anual, circa 8.400 tone de hârtie.
- Într-un volum de 2 metri cubi de deșeuri menajere se conțin, în medie, 4 kg. resturi de polietilenă. O tonă de polietilenă recuperată economisește circa 8 tone de petrol.

Ina Prisăcaru
Timpul